

Οι νέες εισφορές ΜΗ μισθωτών
για επικουρική ασφάλιση, εφάπαξ
και τίτλους κτήσης (ΠΠΥ) από 1-1-2024

Τί αναφέρει η Εγκύκλιος 5/2024 του e-ΕΦΚΑ

1.Η αύξηση των εισφορών νομοθετήθηκε από τον νόμο Κατρούγκαλου 4387/2016 με βάση το εισόδημα και από τον νόμο Βρούτση 4670/2020 με βάση τον πληθωρισμό

Όπως αναλύσαμε στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας «60+», από 1-1-2023 αυξήθηκαν οι ασφαλιστικές εισφορές για ΟΛΟΥΣ τους μη μισθωτούς (ελεύθερους επαγγελματίες, επιστήμονες, αγρότες) και για ΟΛΑ τα είδη των παροχών (κύρια και επικουρική ασφάλιση, παροχή εφάπαξ και υπέρ υγείας), σύμφωνα με τον νόμο Βρούτση 4670/2020 που, όπως έχουμε αποδείξει, αποτελεί πλήρη και απόλυτη συνέχεια του νόμου Κατρούγκαλου 4387/2016.

Πιο συγκεκριμένα, ο ν. 4670/2020, βασιζόμενος στον νόμο Κατρούγκαλου, ρύθμισε την Αυτόματη κατ'έτος Αναπροσαρμογή ΟΛΩΝ των εισφορών (ΑΑΕ), από το 2023 και μετά, για ΟΛΟΥΣ τους ΜΗ μισθωτούς με βάση τον πληθωρισμό ή την ετήσια αύξηση των μισθών, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Από 1-1-2023	Από 1-1-2024	Από 1-1-2025 και μετά
Προσαύξηση κατά το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους.	Προσαύξηση κατά το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους.	Προσαύξηση κατ' έτος κατά το δείκτη μεταβολής μισθών
(Εκτός της εισφοράς υπέρ ανεργίας)	(Εκτός της εισφοράς υπέρ ανεργίας)	(Εκτός της εισφοράς υπέρ ανεργίας)

Σύμφωνα λοιπόν με τον ν. 4670/2020, που τροποποίησε τον ν. 4387/2016, η ετήσια αναπροσαρμογή των ασφαλιστικών εισφορών των μη μισθωτών:

• για επικουρική ασφάλιση ορίζεται στο άρθρο 45 (παρ. 5) του ν. 4670/2020, όπου επί λέξει αναφέρεται ότι: «Από την 1.1.2023 έως 31.12.2024 τα ως άνω ποσά των ασφαλιστικών κατηγοριών προσαυξάνονται κατ' έτος με

διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατά το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους. (...) Από 1.1.2025 και εφεξής τα ως άνω ποσά των ασφαλιστικών κατηγοριών προσαυξάνονται κατ' έτος κατά τον δείκτη μεταβολής μισθών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 8» και

•για την παροχή εφάπαξ (προνοίας) ορίζεται στο άρθρο 2 (περ.γδ) του άρθρου 31 του ίδιου νόμου όπου αναφέρεται ότι: «Από την 1.1.2023 έως 31.12.2024 τα ως άνω ποσά των ασφαλιστικών κατηγοριών προσαυξάνονται κατ' έτος με διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατά το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους. (...) Από την 1.1.2025 και εφεξής τα ως άνω ποσά των ασφαλιστικών κατηγοριών προσαυξάνονται κατ' έτος κατά τον δείκτη μεταβολής μισθών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 8.».

Έτσι, σύμφωνα με την πρωτοφανή αυτή ρύθμιση (που υποτίθεται ότι ήρθε να θεραπεύσει τις αδικίες του νόμου Κατρούγκαλου που επέβαλε εισφορές με «ρήτρα εισοδήματος»), εκδόθηκε η προβλεπόμενη διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Εργασίας με αριθ.πρωτ. Δ.15/Δ'/3201/16-1-2024 (ΦΕΚ Β 410/22-1-2024), με την οποία προσαυξάνονται από 1-1-2024 κατά 3,46% (ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του έτους 2023) αφενός, το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών (πλαφόν) και αφετέρου, τα ποσά των ασφαλιστικών κατηγοριών για την καταβολή της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς του κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ και ΤΕΚΑ, καθώς και του κλάδου Εφάπαξ Παροχών (πρόνοιας) του e-ΕΦΚΑ.

2.Η Εγκύκλιος 5/2024 του e-ΕΦΚΑ

Στις 31-1-2024 ο e-ΕΦΚΑ εξέδωσε την υπ'αριθ. 5/2024 Εγκύκλιό του (αριθ.πρωτ. 149189/2024), με την οποία όρισε:

-το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών (πλαφόν), που από 1-1-2024 διαμορφώνεται στο ποσό των 7.373,53 € μηνιαίως,

-τα ποσά των ασφαλιστικών κατηγοριών του κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ και του ΤΕΚΑ των εμμίσθων δικηγόρων και των μισθωτών μηχανικών,

-τα ποσά των ασφαλιστικών κατηγοριών Εφάπαξ Παροχών (πρόνοιας) του e-ΕΦΚΑ των εμμίσθων δικηγόρων, μισθωτών μηχανικών και υγειονομικών και

-τα ποσά των ασφαλιστικών εισφορών για Παραστατικά Παρεχόμενων Υπηρεσιών (Π.Π.Υ.).

3.Οι νέες ασφαλιστικές εισφορές κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχής από 1-1-2024

Σύμφωνα με την 5/2024 Εγκύκλιο του e-ΕΦΚΑ, τα ποσά των τριών ασφαλιστικών κατηγοριών για την καταβολή της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς του κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ και του ΤΕΚΑ (παρ. 3 άρθρο 97 ν. 4387/2016, όπως ισχύει μετά τον ν. 4670/2020) και του κλάδου Εφάπαξ Παροχών του e-ΕΦΚΑ (παρ. 2γ άρθρο 35 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει μετά τον ν. 4670/2020) των αυτοτελώς απασχολούμενων, ελεύθερων επαγγελματιών και όλων των έμμισθων δικηγόρων και των μισθωτών μηχανικών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1-1-1993 διαμορφώνονται από 1-1-2024 ως εξής:

Ασφαλιστική κατηγορία	Μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές για επικουρική ασφάλιση από 1-1-2024	Μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές για εφάπαξ παροχή από 1-1-2024
1^η	44,24 €	29,49 €
2^η	53,32 €	35,17 €
3^η	63,53 €	41,97 €

Επισημαίνεται ότι τα ποσά μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για επικουρική ασφάλιση επιμερίζονται κατά 50% στον εργοδότη (εντολέα για έμμισθους δικηγόρους) και κατά 50% στον ασφαλισμένο, ενώ τα ποσά μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για την εφάπαξ παροχή επιμερίζονται, μόνο για τους έμμισθους δικηγόρους, κατά 50% για τον εντολέα και κατά 50% για τον ασφαλισμένο. Για τους λοιπούς ασφαλισμένους, επιβαρύνονται οι ίδιοι το σύνολο των εισφορών.

4.Οι νέες ασφαλιστικές εισφορές επικουρικής και εφάπαξ για έμμισθους δικηγόρους-μισθωτούς μηχανικούς και υγειονομικούς από 1-1-2024

Ειδικά για τους έμμισθους δικηγόρους, τους μισθωτούς μηχανικούς και τους υγειονομικούς, έχει αποσυνδεθεί από 1-1-2020 ο υπολογισμός των εισφορών τους για τους κλάδους Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας από τις ονομαστικές μηνιαίες αποδοχές. Ανάλογα με τη δηλωθείσα κωδικοποίηση (συνδυασμός ΚΑΔ,

Κωδικού Ειδικότητας και ΚΠΚ) λαμβάνονται υπόψη «πλασματικά ποσά» αποδοχών ανά κλάδο και περίοδο αναφοράς (που ΔΕΝ καταχωρούνται στην ΑΠΔ) και όχι οι δηλωθείσες μικτές αποδοχές (που συνεχίζουν όμως να αποτελούν τη βάση υπολογισμού εισφορών των λοιπών κλάδων ασφάλισης του ΚΠΚ), ώστε να προκύπτει απαιτητό καταβλητέο ποσό κάθε φορά (για τους κλάδους επικουρικής ή/και πρόνοιας) ίσο με το ποσό της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας.

Επομένως, η μοναδική αλλαγή από 1-1-2024 αφορά τα μηνιαία ποσά ασφαλιστικής εισφοράς των τριών ασφαλιστικών κατηγοριών και κατά συνέπεια τα πλασματικά ποσά, σύμφωνα με τους παρακάτω πίνακες:

α) Για έμμισθους δικηγόρους και μισθωτούς μηχανικούς

Ασφαλιστική κατηγορία	Μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές από 1-1-2024	Πλασματικό ποσό αποδοχών
1 ^η	44,24	737,33
2 ^η	53,32	888,66
3 ^η	63,53	1.058,83

β) Για έμμισθους δικηγόρους, μισθωτούς μηχανικούς και μισθωτούς υγειονομικούς

Ασφαλιστική κατηγορία	Μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές από 1-1-2024	Πλασματικό ποσό αποδοχών
1 ^η	29,49	737,25
2 ^η	35,17	879,25
3 ^η	41,97	1.049,25

5.Οι νέες ασφαλιστικές εισφορές από 1-1-2024 για τους υπόχρεους έκδοσης Δελτίου Παροχής Υπηρεσιών (ΔΠΥ, πρόσωπα της παρ.9 άρθρου 39 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει)

Για τα πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016, για τα οποία προκύπτει υποχρέωση έκδοσης Δελτίου Παροχής Υπηρεσιών (ΔΠΥ) αναπροσαρμόζονται από 1-1-2024 τα κατά ασφαλιστική κατηγορία «πλασματικά ποσά» που πρέπει να καταχωρηθούν στο πεδίο 39 της ΑΠΔ του e-ΕΦΚΑ με τίτλο «Αποδοχές» και μόνο όσον αφορά τις εγγραφές κλάδων Επικουρικής ασφάλισης και/ή μόνο Πρόνοιας.

Τα «πλασματικά ποσά», από 1-1-2024, ανά ασφαλιστική κατηγορία, αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα:

Ασφαλιστική κατηγορία	Πλασματικό ποσό Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης	Πλασματικό ποσό Κλάδου Πρόνοιας
1^η	737,33	737,25
2^η	888,66	879,25
3^η	1.058,83	1.049,25

6.Οι νέες ασφαλιστικές εισφορές από 1-1-2024 για επικουρική ασφάλιση στο ΤΕΚΑ (πρόσωπα των άρθρων 1-73 του ν. 4826/2021-δικηγόροι και μηχανικοί)

Για τα πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 1-73 του ν. 4826/2021 (ΦΕΚ Α 160, όπως ισχύει), σύμφωνα με την ανωτέρω Εγκύκλιο του ΕΦΚΑ, για τα οποία προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης στο «Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης» (ΤΕΚΑ), δηλαδή για δικηγόρους και μηχανικούς, τα «πλασματικά ποσά» ανά ασφαλιστική κατηγορία, από 1-1-2024, που πρέπει να καταχωρηθούν στο πεδίο 39 «Αποδοχές» της ΑΠΔ του ΤΕΚΑ, αναφέρονται στον κάτωθι πίνακα:

Ασφαλιστική κατηγορία	Μηνιαίο πλασματικό ποσό Δικηγόρων-Μηχανικών
1^η	737,33
2^η	888,66
3^η	1.058,83

7.Οι νέες ασφαλιστικές εισφορές από 1-1-2024 για τα πρόσωπα του άρθρου 75 του ν. 4826/2021 (υπόχρεοι έκδοσης ΠΠΥ)

Για τα πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 75 του ν. 4826/2021 (ΦΕΚ Α 160, όπως ισχύει), για τα οποία προκύπτει υποχρέωση έκδοσης Παραστατικού Παρεχόμενων Υπηρεσιών (ΠΠΥ-τίτλοι κτήσης), ισχύουν τα εξής:

-παραμένει ίδια η κωδικοποίηση της υπ' αριθ. 33/2022 Εγκυκλίου του ε-ΕΦΚΑ,

-αλλάζουν τα ποσά των ασφαλιστικών εισφορών που παρακρατούνται ανά Π.Π.Υ. και επιβαρύνουν στο σύνολο τον ασφαλισμένο και αποδίδονται στον ε-ΕΦΚΑ από τον εκάστοτε υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών (εκδότη του ΠΠΥ),

-αλλάζει ο κανόνας ελέγχου των ημερών ασφάλισης, ως προς το μέρος που αφορά τον συντελεστή διαίρεσης.

Εξάλλου, σύμφωνα με την 5/2024 Εγκύκλιο του ΕΦΚΑ, για χρήση του τύπου αποδοχών με κωδικό 195 «ΑΜΟΙΒΕΣ ΜΕ ΕΝΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟ Π.Π.Υ. (ΤΙΤΛΟ ΚΤΗΣΗΣ) ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΗ, ΑΡΘΡΟ 75, Ν. 4826/2021», από 1-1-2024, ισχύουν τα εξής:

-για κύρια σύνταξη: Με δεδομένα ότι, το ποσοστό ασφαλιστικών εισφορών του κλάδου ανέρχεται σε 13,33% και ισχύει ο περιορισμός των διατάξεων σε σχέση με το ανώτατο ποσό της παρακρατούμενης, ανά Π.Π.Υ. εισφοράς (που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της 1^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας της παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016 ανά ΠΠΥ), το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών ανέρχεται σε 175,83 ευρώ ανά ΠΠΥ (έναντι του ποσού των 155 ευρώ μέχρι 31-12-2022 και του ποσού των 169,95 ευρώ για το 2023),

-για υγειονομική περίθαλψη: το ποσοστό ασφαλιστικών εισφορών φτάνει στο 6,95%, το οποίο αναλύεται ως εξής : παροχές σε είδος 6,45% και παροχές σε χρήμα 0,5%. Με δεδομένο ότι η παρακρατούμενη εισφορά δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας της παρ. 2 του άρθρου 41 του ν. 4387/2016 ανά ΠΠΥ, από 1-1-2024 το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη διαμορφώνεται σε 62,39 ευρώ ανά ΠΠΥ (έναντι του ποσού των 55 ευρώ μέχρι 31-12-2022 και του ποσού των 60,30 ευρώ για το 2023 ανά ΠΠΥ).

Εξάλλου, για χρήση του τύπου αποδοχών με κωδικό 196 «ΑΜΟΙΒΕΣ ΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΠΠΥ (ΤΙΤΛΟΙ ΚΤΗΣΗΣ) ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΥΠΟΧΡΕΟ

ΕΚΔΟΣΗΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΗ, ΑΡΘΡΟ 75, Ν. 4826/2021», σύμφωνα με την 5/2024 Εγκύκλιο, από 1-1-2024, εκτός των ανωτέρω, αλλάζει και το ανώτατο όριο εισφορών, οι οποίες δεν δύναται να υπερβούν το ύψος:

-της μηνιαίας εισφοράς κύριας σύνταξης της 6ης ασφαλιστικής κατηγορίας του άρθρου 39 του ν. 4387/2016 (όπως ισχύει μετά τον ν. 4670/2020), ήτοι το ποσό των 567,19 ευρώ (αντί του ποσού των 500 € μέχρι 31-12-2022 και του ποσού των 548,23 € για το 2023) και

-της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για υγειονομική περίθαλψη (σε χρήμα και σε είδος) της ίδιας ασφαλιστικής κατηγορίας (6ης) του άρθρου 41 του ν. 4387/2016 (όπως ισχύει μετά τον ν. 4670/2020), ήτοι το ποσό των 74,87 ευρώ (αντί του ποσού των 66 € μέχρι 31-12-2022 και του ποσού των 72,37 € για το 2023) με συνολικά ανώτατο μηνιαίο όριο ασφαλιστικών εισφορών 642,06 ευρώ (αντί του ποσού των 566 € μέχρι 31-12-2022 και του ποσού των 620,60 € για το 2023).

8.Να καταργηθεί η κατ'έτος αύξηση εισφορών των μη μισθωτών

Συμπερασματικά, με την πρόσφατη υπ'αριθ. 5/2024 Εγκύκλιο του e-ΕΦΚΑ (που παραθέσαμε παραπάνω) διευκρινίστηκαν αρκετά ζητήματα που προέκυψαν μετά την νέα αύξηση ασφαλιστικών εισφορών μη μισθωτών ύψους 3,46% από 1-1-2024 για τον κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχής, όπως επίσης και για τον κλάδο Κύριας Ασφάλισης που αναλύσαμε στο προηγούμενο φύλλο της «Εφημερίδας όλων των Συνταξιούχων» (φύλλο 108) και τα καταγράφουμε προς διευκόλυνση των μη μισθωτών που ανέρχονται σε πολλές χιλιάδες ασφαλισμένων ανά την επικράτεια.

Από θεσμικής-νομικής άποψης όμως πρέπει να τονιστεί ότι η αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών των μη μισθωτών που ρύθμισε ο νόμος Βρούτση 4870/2020, νομιμοποιώντας ουσιαστικά και «θωρακίζοντας» τον νόμο Κατρούγκαλου 4387/2016, είναι δυσβάσταχτη για τους εν λόγω ασφαλισμένους.

Οι ασφαλιστικές τους εισφορές αυξάνονται από 1-1-2024 κατά 3,46%, τη στιγμή που, αφενός μεν έχουν υποστεί σοβαρό πλήγμα στον κύκλο εργασιών τους (συνεπεία της υψηλής ακόμη ανεργίας και της ευρύτερης κοινωνικής επιδείνωσης), αφετέρου δε ο πληθωρισμός στη χώρα μας τρέχει τους πρώτους μήνες του 2024 με ρυθμό άνω του 3%.

Παρά τις αντιδράσεις των οικείων επαγγελματικών οργανώσεων, η κυβέρνηση επέμεινε να εφαρμόσει την επαχθή αυτή ρύθμιση για την Αυτόματη Αναπροσαρμογή Εισφορών (ΑΑΕ) και μάλιστα σε μια δύσκολη οικονομική συγκυρία για τους ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες, αφού οι αυξημένες κατ'έτος εισφορές τους θα χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση, επίσης κατ'έτος, των συντάξεων από 1-1-2023 και μετά.

Αλέξης Π. Μητρόπουλος
Καθηγητής ΕΚΠΑ-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ